

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1113 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JAIS SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Dėl Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabų ir pasiūlymų įvertinimą
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, 2023-03-16, Nr. D8(E)-1578	<i>Dėl Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i> 2. Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsniu nauja redakcija dėstomo Biudžetinių įstaigų įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad už veiklą stebėtojų taryboje jos nariams atlyginama iš savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos darbuotojų darbo užmokesčio fondo, tačiau projektų Aiškinamajame rašte nurodoma, kad pokyčiai, susiję su stebėtojų tarybos biudžetinėse įstaigose sudarymu, galės būti įgyvendinami nedidinant biudžetinėms įstaigoms skirtų valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų. Atkreipiamo dėmesį, kad abejotina, ar siūlomi pakeitimai galės būti įgyvendinami neskyrus papildomų valstybės biudžeto lėšų stebėtojų tarybos narių atlygiui.	Atsižvelgta iš dalies. Aiškinamasis raštas papildytas argumentais, kodėl pokyčių, susijusių su stebėtojų tarybų biudžetinėse įstaigose sudarymu, įgyvendinimui numatyti papildomus valstybės biudžeto asignavimus nėra galimybės. Taip yra todėl, kad pagal siūlomas Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatas, šių tarybų sudarymas savininko teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms nebūtų privalomas, sprendimai būtų priimami šių institucijų iniciatyva, laisva valia, naudojant turimas darbo užmokesčiui skirtus asignavimus.
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, 2023-03-08, Nr. (4.6-82 Mr)-3-878	<i>Dėl Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i> 1. BSĮ pakeitimo projekto 3 str. siūloma pakeisti 6 str. 1 p. ir jį išdėstyti taip: „1) biudžetiniais metais keisti patvirtintų jo vadovaujamos įstaigos, jam pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vykdomoms programoms patvirtintų biudžetų lėšų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį (valstybės biudžeto asignavimų valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka praneša apie tai Finansų ministerijai, o savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojas – savivaldybės administracijai jos nustatyta tvarka), neviršydamas patvirtintų tam tikrai programai bendrųjų asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui, sumų. Asignavimai darbo užmokesčiui yra maksimalūs ir gali būti naudojami tik su darbo užmokesčiu susijusioms išlaidoms ir darbdavių išmokoms, kurios pervedamos ne per socialinio draudimo sistemą, finansuoti. Asignavimus darbo užmokesčiui asignavimų valdytojas gali didinti tik iš įstaigai išlaikyti skirtų sutaupytų poreikio kitais biudžetiniais metais. Nepanaudota asignavimų testinei veiklai, išskyrus asignavimus darbo užmokesčiui, suma, jeigu nėra įsiskolinimų, gali būti naudojama investicijų projektams, kurie finansuojami iš testinės veiklos lėšų, o kai investicijų	Neatsižvelgta. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastaboje pateikti pavyzdžiai ir sakiny, kurio ji siūlo atsisakyti, kalba apie skirtingus dalykus. Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio 1 punkto paskutinis sakiny reglamentuoja, kaip asignavimų valdytojai gali elgtis, jei turi nepanaudotų asignavimų testinei veiklai ir neturi įsiskolinimų. Pateikti pavyzdžiai dėl įsipareigojimų tarptautinėms organizacijoms, sutartinių įsipareigojimų ir yra įsiskolinimai. Vadinasi, tokiu atveju turėtų būti vadovaujamasi ne 6 straipsnio 1 punkto paskutinio sakinio, o šio punkto pirmojo sakinio nuostatomis, pagal kurias asignavimų valdytojas biudžetiniais metais turi teisę keisti lėšų paskirtį pagal ekonominę klasifikaciją, tam kad užtikrintų tinkamą įsipareigojimų vykdymą.

<p><u>projektų nėra, arba pažangos priemonėms, jeigu investicijų projektams ar pažangos priemonėms numatyta skirti lėšų atitinkamų metų valstybės arba savivaldybių biudžetuose, papildomai finansuoti, išskyrus kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose savivaldybių biudžetų lėšų naudojimą, nustatytus atvejus;“.</u></p> <p><u>Laikomės pozicijos, kad siūloma nustatyti galimybę nepanaudotus asignavimus testinei veiklai panaudoti tik testinės veiklos investicijų projektams arba pažangos priemonėms finansuoti yra netinkama, nes prie testinės veiklos yra priskiriamos ir tokios veiklos kaip mokesčių tarptautinėms organizacijoms pervedimas, sutartinių įsipareigojimų vykdymas ir pan., kurie nėra investicijų projektai ir kuriems tvirtinant biudžetą Seime nėra skiriami reikalingo dydžio asignavimai arba kurių tikslios sumos paaiškėja metų eigoje.</u></p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad derinimo pažymoje nurodytas teiginys, kad negalima atsižvelgti į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasiūlymą numatyti jog testinės veiklos nepanaudotos lėšos gali būti perskirstytos ne tik pažangos priemonėms ar testinės veiklos investicijų priemonėms yra neteisingas loginiu požiūriu, nes „nepanaudotos lėšos, kurios buvo skirtos testinei veiklai galėtų būti naudojamos tam pačiam, kam nebuvo panaudotos, t. y. testinei veiklai“ – taip pat yra nelogiškas, nes BSĮ pakeitimo projekte jau siūloma testinės veiklos lėšas perskirstyti testinei veiklai (tiesa, išskiriant tik vieną rūšį – investicijų projektus).</p> <p>Įvertinus tiek mūsų argumentus, tiek derinimo pažymoje pateiktą argumentą, siūlome atsakyti 6 str. 1 p. paskutinio sakinio: „Nepanaudota asignavimų testinei veiklai, išskyrus asignavimus darbo užmokesčiui, suma, jeigu nėra įsiskolinimų, gali būti naudojama investicijų projektams, kurie finansuojami iš testinės veiklos lėšų, o kai investicijų projektų nėra, arba pažangos priemonėms, jeigu investicijų projektams ar pažangos priemonėms numatyta skirti lėšų atitinkamų metų valstybės arba savivaldybių biudžetuose, papildomai finansuoti, išskyrus kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose savivaldybių biudžetų lėšų naudojimą, nustatytus atvejus;“, paliekant asignavimų valdytojui teisę ir atsakomybę priimti sprendimą dėl nepanaudotų lėšų perskirstymo (primename, kad tokia teisė ir atsakomybė asignavimų valdytojui yra nustatyta Biudžeto sandaros įst. 5 str. „Asignavimų valdytojų ir ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo asignavimų valdytojo programas ir turinčių pavaldžių biudžetinių įstaigų, vadovų pareigos ir atsakomybė“ 1 dalyje „5) užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.“.</p>	<p>Ši pozicija darbo tvarka yra suderinta su Finansų ministerija, kuri formuoja valstybės politiką viešųjų finansų valdymo srityje.</p>
--	---

<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerija, 2023-03-06, Nr. 6K-23/1396</p>	<p><i>Dėl Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>3. Svarstyтина, ar BĮĮ pakeitimo projekto 13 straipsnio 1 dalyje numatytos Stebėtojų tarybos kompetencijos nedubliuos Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnyje reglamentuotų Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos, kuri atskaitinga savivaldybės tarybai, funkcijų ir Savivaldybės centralizuotos vidaus audito tarnybos funkcijų, nurodytų Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje ir 28 straipsnyje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Manome, kad biudžetinės įstaigos stebėtojų tarybos kompetencija nedubliuos Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnyje reglamentuotų savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos ir savivaldybės centralizuotos vidaus audito tarnybos funkcijų taip, kaip šios tarnybos jas atlieka. Atvirkščiai, stebėtojų tarybos turėtų papildyti biudžetinės įstaigos atžvilgiu atliekamą vidaus audito ir priežiūrinę veiklą, turėdamos galimybę vykdyti tiek einamąją, tiek paskesnę priežiūrą (taip užtikrindamos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos norimą priežiūros intensyvumą (operatyvumą)), indikuodamos vidaus auditui reikšmingas biudžetinės įstaigos veiklos rizikas, sudarydamos sąlygas racionaliau paskirstyti vidaus auditui skiriamus išteklius.</p>
<p>Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, 2023-03-01, Nr. 12-01-322</p>	<p><i>Dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>Siūlomu pakeitimu išplečiama Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIVĮ) apimtis – įtraukiamos ir valstybės valdomos įmonės. Tai reiškia, kad, be kita ko, valstybės valdomos įmonės, atitinkančios VIIVĮ 43² straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, įgyja pareigą naudotis Saugiuoju tinklu, o Saugiojo tinklo tvarkytojas privalo šioms valstybės valdomoms įmonėms neatlygintinai teikti standartines Saugiojo tinklo paslaugas. Manome, kad teisinis reguliavimas sukeltų neįvertintas teisinės pasekmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) neatlikus papildomos analizės, sunku pasakyti, kiek valstybės valdomų įmonių šiuo metu atitinka VIIVĮ 43² straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, todėl tiksliai nežinoma siūloma teisinio reguliavimo apimtis; 2) Saugiojo tinklo paslaugų teikimas valstybės valdomoms įmonėms galimai sukeltų papildomą finansinę ir administracinę naštą Saugiojo tinklo tvarkytojui, tačiau neatlikta skaičiavimų, kiek papildomų biudžeto lėšų reiktų skirti Saugiojo tinklo tvarkytojui; 3) neatliktas teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimas – nežinoma, kokį poveikį konkurencijai turėtų ūkio subjektų galimybės vykdyti ūkinę veiklą apribojimas uždraudžiant daliai valstybės valdomų įmonių teikti elektroninių ryšių paslaugas, taip pat kokį poveikį konkurencijai turės ūkio subjektams teikiama parama, neatlygintinai teikiant elektroninių ryšių paslaugas. <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad siūlomas VIIVĮ pakeitimo projektas turėtų būti papildomai įvertintas visais šiais aspektais, prirėikus ieškoma galimų teisinio reguliavimo alternatyvų, todėl šiuo projektu siūlome nesvarstyti VIIVĮ 1 straipsnio 3</p>	<p>Neatsižvelgta. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas siekiant suderinti šio įstatymo nuostatas su keičiamomis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis. Būtent Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekte yra numatoma <i>galimybė</i> suteikti viešojo administravimo įgaliojimus valstybės valdomoms įmonėms. Numatyti, kiek tokių valstybės valdomų įmonių gali būti ateityje, nėra galimybės, kaip nėra galimybės numatyti, kiek bus viešojo administravimo įgaliojimus turinčių biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų (kurios galbūt atitiks ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43² straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus), asociacijų ir kitų Viešojo administravimo įstatyme nurodytų viešojo administravimo subjektų.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, pagal Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūlomą teisinį reguliavimą, valstybės valdomoms įmonėms galės būti suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai atlikti funkcijas tik Viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytoje viešojo administravimo srityse (t. y. priimti administracinius</p>

	dalies priešpaskutinio sakinio keitimo.	sprendimus ir teikti administracines paslaugas) ir tik tais atvejais, kai pagrindžiama, kad nėra valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti, ir kai tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su tų valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių veiklos tikslais. Taigi tai nebūtinai reikš, kad jos automatiškai atitiks ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43 ² straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, nes ne visų administracinių paslaugų teikimas ar administracinių sprendimų priėmimas gali būti prilygintas gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų (valstybės funkcijų, kurių neatliekant kyla grėsmė valstybės ir visuomenės saugumui ir stabilumui) atlikimui.
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, 2023-02-28, Nr. 2-761	<p><i>Dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>2. Rašto 3 dalyje nurodyta, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas neįsiteisėjusiam 2022 m. sausio 27 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-595-596/2022, taip pat 2022 m. kovo 13 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-693-872/2022 konstatavo, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas – AB „LTG Infra“ laikytina viešojo administravimo subjektu. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2022 m. sausio 27 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-595-596/2022 nurodė, kad: „AB „LTG Infra“ valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“ (patronuojanti bendrovė, kurios visas akcijas valdo valstybė), kuriai priklauso 100 proc. atsakovės akcijų, taigi visos AB „LTG Infra“ akcijos nuosavybės teise netiesiogiai priklauso valstybei. Nepaisant to, kad AB „LTG Infra“ yra ribotos civilinės atsakomybės privatus juridinis asmuo, o jos teisinė forma – akcinė bendrovė, ji vykdo išskirtinę valstybės jai deleguotą funkciją ir specialųjį įsipareigojimą – viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrą, modernizavimą ir plėtrą bei minimaliojo prieigos paketo paslaugų teikimą, kurio tikslai - prižiūrėti, modernizuoti ir plėsti viešąją geležinkelių infrastruktūrą, įgyvendinant valstybės investicijų programoje numatytus projektus ir užtikrinant Europos Sąjungos lėšų panaudojimą; nediskriminacinėmis sąlygomis teikti geležinkelio įmonėms (vežėjams) minimalųjį prieigos paketą sudarančias paslaugas (GTK 3 straipsnio 51 dalis, 23 straipsnio 1 dalis ir 24 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 ir 6 punktai).“</p> <p>Rašto 6 dalyje pažymėta, jog Direktyvos 2012/34/ES¹ 46 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojo tvirtinamuose Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatuose turi būti nustatyta paraiškų, skirti tuos pačius viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – pajėgumai), derinimo principai, taip pat ginčų, kylančių skiriant pajėgumus, sprendimo tvarka. Taigi, iš esmės</p>	<p>Neatsižvelgta. Neginčydami Europos Sąjungos teisės viršenybės ir papildydami anksčiau dėl šios pastabos teiktus argumentus, atkreipiame dėmesį į tai, kad viešasis administravimas yra viena iš pagrindinių veiklų, kuriomis yra tenkinami viešieji interesai. Tai aiškiai pagrindžia ir Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintos viešojo administravimo sritys, ir šias sritis reglamentuojančios nuostatos.</p> <p>Pagal Civilinio kodekso 2.34 straipsnio nuostatas, viešiesiems interesams tenkinti yra steigiami viešieji juridiniai asmenys. Privačiųjų juridinių asmenų tikslas – tenkinti privačius interesus. Pagal Akcinių bendrovių įstatymo 2 straipsnio 2 dalį, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės (kartu ir jų dukterinės bendrovės) yra privatūs juridiniai asmenys.</p> <p>Manome, kad tiek viešieji, tiek privatieji juridiniai asmenys turėtų būti steigiami atsižvelgiant į įstatymo jiems nustatytą veiklos tikslą.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad administracinis reglamentavimas, t. y. norminių administracinių aktų leidyba, yra siejamas su teisių ir pareigų nustatymu šį reglamentavimą vykdančiam subjektui nepavaldžių asmenų atžvilgiu (pagal Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje</p>

¹ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriamą bendra Europos geležinkelių erdvė, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. rugsėjo 4 d. Komisijos deleguotuoju sprendimu (ES) 2017/2075.

<p>Direktyvoje 2012/34/ES imperatyviai nurodoma, kad geležinkelių infrastruktūros valdytoji turi būti suteikti įgaliojimai vykdyti administracinį reglamentavimą. Siekiant užtikrinti tinkamą valstybei svarbaus projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimą ir sprendžiant dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos geležinkelių infrastruktūros valdytojų įgaliojimų priimti bendrus sprendimus dėl prieigos prie „Rail Baltica“ geležinkelių linijos (nustatyti pajėgumų skyrimo, paraiškų nagrinėjimo tvarkas ir pan.) ir naudojimosi šia geležinkelių linija apmokestinimo sistemos (tarifai, mokėjimo tvarkas ir pan.) turinio, turės būti pakartotinai įvertinta galimybė suteikti įgaliojimus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoji vykdyti viešąjį reglamentavimą ir nustatyti privalomo pobūdžio elgesio taisykles (pajėgumų skyrimo tvarką, pajėgumų skyrimo perpildytoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje taisykles ir t. t.).</p> <p>Atsižvelgdama į tai, Susisiekimo ministerija pasiūlė išplėsti viešąjį administravimą vykdančių subjektų ratą, apimant ne tik valstybės valdomas įmones, tačiau ir valstybės valdomų bendrovių dukterines akcines ir uždariusias akcines bendroves. Be to, pasiūlyta šioms bendrovėms, taip pat viešosioms įstaigoms suteikti administracinio reglamentavimo įgaliojimus, kai tą numato Europos Sąjungos teisės aktai.</p> <p>Derinimo pažymoje dėl Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo ir su juo susijusių įstatymų projektų (toliau – Derinimo pažyma) nurodyta, kad: „Dėl kitų naujų subjektų, kuriems galėtų būti suteikti viešojo administravimo įgaliojimai, galėtų būti apsispręsta tik išsamiai išnagrinėjus tokio poreikio masiškumą, galimybes suteikti konkrečius viešojo administravimo įgaliojimus jau veikiantiems viešojo administravimo subjektams ir kitas aplinkybes. Šiuo metu iš ministerijų yra renkami duomenys apie 2021–2022 m. įgyvendintas ar planuojamas įgyvendinti viešojo administravimo subjektų (biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, valstybės įmonių, kurioms yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai) funkcijų perdavimo kitiems asmenims (akcinėms bendrovėms, uždarosioms akcinėms bendrovėms, viešosioms įstaigoms, kuriose nedalyvauja valstybė, ir pan.) iniciatyvas <...>. Remiantis šios informacijos analize, bus sprendžiama dėl tolesnio viešojo administravimo subjektų sistemos tobulinimo.“</p> <p>Susisiekimo ministerija, 2022 m. spalio 21 d. raštu² atsakydama į minėtąjį Vidaus reikalų ministerijos prašymą ministerijoms, detalai nurodė Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, dėl kurių galimai reikės pakeisti teisės aktus, įskaitant Viešojo administravimo įstatymą, bei suteikti viešojo administravimo įgaliojimus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoji, nors 2022 m. ir neplanuojamas viešojo administravimo subjektų funkcijų perdavimas kitiems subjektams. Tad Rašte iškeltos problemos dėl galimų teisės aktų kolizijų ir būtinybės suteikti viešojo administravimo</p>	<p>pateiktą apibrėžtį, norminiu administraciniu aktu yra laikomas viešojo administravimo subjekto priimtas daugkartinio taikymo teisės aktas, nustatantis elgesio taisykles, skirtas individualiai neapibrėžtai asmenų grupei. Manome, kad tokia veikla nėra susijusi su privataus intereso tenkinimu.</p> <p>Todėl pritarti siūlymui dar labiau išplėsti viešojo administravimo subjektų ratą subjektais, kurių paskirtis nėra siejama su viešųjų interesų tenkinimu, taip pat numatyti galimybę šiems subjektams suteikti viešojo administravimo įgaliojimus vykdyti administracinį reglamentavimą, negalime.</p>
---	---

² 2022 m. spalio 21 d. Susisiekimo ministerijos raštas Nr. 2-4379 „Dėl viešojo administravimo subjektų atliekamų funkcijų perdavimo kitiems asmenims“.

	įgaliojimus platesniam subjektų ratui išlieka aktualios ir spęstinios.	
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, 2023-03-08, Nr. (1.6Mr) 2T-262	<p><i>Dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>9. VAI pakeitimo projekto 5 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 5 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatyta, kad valstybės ar savivaldybių valdomoms įmonėms gali būti suteikiami įgaliojimai atlikti funkcijas šio įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytoje viešojo administravimo srityse ir tik tais atvejais, kai pagrindžiama, kad nėra valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti, ir kai tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su tų valstybės ar savivaldybių valdomų įmonių veiklos tikslais.</p> <p>Vertinant šią nuostatą, išlieka aktuali ir turi būti atsižvelgta į Teisingumo ministerijos 2022 m. rugsėjo 2 d. išvados Nr. (1.6Mr) 2T-1307 18 pastabą ir 2022 m. lapkričio 7 d. išvados Nr. (1.6Mr) 2T-1525 21 pastabą dėl valstybės ar savivaldybių valdomų įmonių atliekamų funkcijų. Nesutinkame su Vidaus reikalų ministerijos prie Projektų pridėtoje derinimo pažymoje pateiktais argumentais, kad VAI pakeitimo projektu viešojo administravimo subjektų ratas plečiamas tik ta apimtimi (t. y. valstybės ir savivaldybių valdomomis įmonėmis), kiek reikalinga užtikrinti sklandų Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių plano, kuriam pritarta pasitarime, įgyvendinimą (Vyriausybės 2021 m. lapkričio 10 d. pasitarimo protokolo Nr. 59 2 klausimo 8 punktas). Teisingumo ministerijos nuomone, siekiant sklandžiai įgyvendinti valstybės valdomų įmonių pertvarką, būtina užtikrinti visų reikalingų funkcijų, tame tarpe ir administracinio reglamentavimo, atlikimą. Priešingu atveju, valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės, kurios yra viešojo administravimo subjektai, negalės rengti norminių teisės aktų projektų ir priimti norminių administracinių aktų, kurie yra reikalingi tinkamam viešojo administravimo funkcijų vykdymui. Atsižvelgiant į tai, VAI pakeitimo projekto 5 straipsniu keičiamo VAI 5 straipsnio 2 dalies 4 punktas tikslintinas, papildant nuoroda ir į VAI 6 straipsnio 1 punktą.</p>	Neatsižvelgta. Žr. Susisiekimo ministerijos pastabos įvertinimą.

	<p>10. Siūlytina pakartotinai įvertinti derinimo pažymoje cituojamas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2022 m. spalio 27 d. išvadoje Nr. 2-4485 įvardytas problemas dėl galimų ES teisės aktų ir nacionalinių teisės aktų kolizijų, susijusių su viešojo administravimo įgaliojimų suteikimu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, ir būtinybės suteikti viešojo administravimo įgaliojimus platesniam subjektų ratui. Susisiekimo ministerija siūlo išplėsti viešąjį administravimą vykdančių subjektų ratą, apimant ne tik valstybės valdomas įmones, tačiau ir valstybės valdomų bendrovių dukterines akcines ir uždarąsias akcines bendroves suteikiant administracinio reglamentavimo įgaliojimus, kai tą numato Europos Sąjungos teisės aktai. Kaip pažymi Susisiekimo ministerija 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/34/ES, kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė (nauja redakcija), imperatyviai nurodoma, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojui turi būti suteikti įgaliojimai vykdyti administracinį reglamentavimą (Direktyvos 2012/34/ES 46 straipsnio 4 ir 5 dalys).</p> <p>Pažymėtina, kad tuo atveju, jeigu kyla nacionalinio teisės akto nuostatos ir ES teisės normos kolizija, privalo būti vadovaujamasi ES teisės viršenybės principu (sprendimai Costa/ENEL, ECLI:EU:C:1964:66; Simmenthal, ECLI:EU:C:1978:49, para. 22-24), pagal kurį privalėtų būti taikomos ES teisės akto nuostatos, o prieštaraujantis nacionalinis teisės aktas – atidedamas į šalį. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, ES teisės viršenybės principas ne tik lemia automatišką bet kokių ES teisės normoms prieštaraujančių galiojančių nacionalinės teisės aktų netaikymą, tačiau taip pat tiek, kiek tos nuostatos yra kiekvienos iš valstybių narių teritorijoje galiojančios teisinės sistemos sudedamoji dalis bei yra viršesnės, jos užkerta kelią priimti naujus nacionalinės teisės aktus, kurie būtų nesuderinami su ES teisės nuostatomis (Simmenthal, ECLI:EU:C:1978:49, para. 17). ES teisės aktai gali tiek tiesiogiai, tiek įpareigodami valstybes nares priimti atitinkamą nacionalinį reguliavimą, sudaryti tokią situaciją, kai atitinkamą norminį administracinį aktą turės priimti ir juridinis asmuo, kuris vykdo konkrečią veiklą ar atlieka konkrečią funkciją, nepriklausomai nuo jo formos. Todėl siekiant išvengti galimų ES teisės aktų ir nacionalinių teisės aktų kolizijų, siūlytina pakartotinai apsvarstyti Susisiekimo ministerijos siūlymus tobulinti VAI pakeitimo projektą suteikiant viešojo administravimo įgaliojimus platesniam subjektų ratui kai tai susiję su ES teisės aktuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. Susisiekimo ministerijos pastabos įvertinimą.</p>
--	--	--

	<p><i>Dėl Administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo projekto</i></p> <p>34. Siūlytina įvertinti, ar ABTĮ pakeitimo projekto 1 straipsnio nuostatų formuluotėje neturėtų būti įrašyti visi galimi subjektai, minimi VAĮ pakeitimo projekto 2 straipsnio 2 dalyje ir 5 straipsniu keičiamo VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 4 punkte (įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo).</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal Viešojo administravimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas, specialų statusą turintys fiziniai asmenys, kuriems gali būti suteikti įgaliojimai vykdyti viešąjį administravimą, yra priskiriami valstybinio administravimo subjektams. Administracinių bylų teisenos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad administraciniai teismai sprendžia bylas dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Atsižvelgdami į tai, manome, kad pakartotinis specialų statusą turinčių fizinių asmenų paminėjimas ir 17 straipsnio 1 dalies 10 punkte būtų perteklinis.</p>
	<p><i>Dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo projekto</i></p> <p>36. Projektų aiškinamojo rašto 4 punkte, numatant siūlomo naujo teisinio reguliavimo nuostatas ir kokių teigiamų rezultatų laukiama, pažymėta, kad, siekiant teisėkūros sistemiškumo, parengti VIIVĮ pakeitimo projektas ir kitų įstatymų projektai, kuriais siūloma keičiamuose įstatymuose įtvirtintą teisinį reguliavimą, susijusį su viešojo administravimo įgaliojimus turinčiais subjektais, suderinti su VAĮ pakeitimo projektu siūlomu išplėsti viešojo administravimo subjektų ratu.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad VIIVĮ pakeitimo projektu taip pat bus išplėstas viešojo administravimo subjektų, kuriems bus taikomas Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, ratas. Į šį ratą galimai pateks ne tik valstybės ar savivaldybės įmonės, kurios, įgyvendinant Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą, kuriam pritarta Vyriausybės 2021 m. lapkričio 10 d. pasitarime, bus pertvarkytos į akcines ar uždarojas akcines bendroves, bet ir tos akcinės ir uždarosios akcinės bendrovės, kurių valstybei arba vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, t. y. toms valstybės valdomoms bendrovėms, kurioms šiuo metu Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas nėra taikoma. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti ir Projektų aiškinamajame rašte nurodyti tokio nauju teisiniu reguliavimu sukuriama pokyčio, jeigu tokių būtų, pasekmes.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Sukonkretintos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo projekto nuostatos, nurodant, kad minėtasis įstatymas būtų taikomas tik toms valstybės ir savivaldybių valdomoms bendrovėms, <i>kurioms</i> Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai <i>ir kurios</i> šiems viešojo administravimo įgaliojimams įgyvendinti steigia, kuria ir (arba) tvarko valstybės registrus ir valstybės informacines sistemas. Manome, kad dėl to aiškinamajame rašte nurodyti pokyčio, kurį sukeltų siūlomas <i>patikslintas</i> teisinis reguliavimas, teigiamas ir neigiamas pasekmes nebeliko poreikio.</p>

<p>Lietuvos specialiųjų tyrimų tarnyba, 2023-02-24, Nr. 4-01-1481</p>	<p><i>Dėl Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>2. Siūlomame stebėtojų tarybos sudėties reglamentavime pasigendama nuostatų dėl stebėtojų tarybos narių ir pirmininko kadencijų skaičiaus ribojimo. Manytina, kad įstatyminiame lygmenyje neribojant narių ir pirmininkų kadencijų skaičiaus, mažėtų stebėtojų tarybų veiklos skaidrumas ir efektyvumas. Todėl siūlome nustatyti stebėtojų tarybos narių ir pirmininko kadencijų skaičiaus ribojimus.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas papildytas nuostatomis dėl biudžetinės įstaigos stebėtojų narių kadencijų. Asmuo stebėtojų tarybos nariu negalėtų būti daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Manome, kad atskirai nustatyti kadencijas stebėtojų tarybos pirmininkui yra netikslinga, nes jis pagal siūlomą teisinį reguliavimą būtų renkamas iš stebėtojų tarybos narių, kuriems jau būtų nustatytos kadencijos.</p>
<p>Lietuvos savivaldybių asociacija, 2023-03-03, Nr. (20)-SD-153</p>	<p><i>Dėl Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>42. Naujos redakcijos BĮ 14 straipsnio 4 dalies nuostata, kad stebėtojų tarybos pirmininku negali būti savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos atstovas yra nesuprantama, nes stebėtojų tarybos pareiga teikti pastebėjimus ir siūlymus savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, todėl būtent šios institucijos atstovas vadovaudamas stebėtojų tarybai galėtų efektyviausiai organizuoti stebėtojų tarybos darbą, atliepdamas savininko teisės įgyvendinančios institucijos lūkesčius.</p> <p>46. Naujos redakcijos BĮ 18 straipsnio 3 dalis kalba apie nurodytą konfidencialią informaciją, tačiau visame įstatyme nėra jokių kitų nuostatų reglamentuojančių konfidencialios informacijos nustatymą ir jos nurodymo būdus.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nuostata, draudžianti stebėtojų tarybos pirmininku būti savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos atstovu, yra pasiūlyta dėl didesnio stebėtojų tarybos veiklos skaidrumo ir priimamų sprendimų nešališkumo. Be to, tokia nuostata atitinka gerąją organizacijų, kurios turi tokias stebėtojų tarybas, valdysenos praktiką.</p> <p>Neatsižvelgta. Manome, kad konfidencialios informacijos nustatymas ir jos nurodymo būdų reglamentavimas nėra Biudžetinių įstaigų įstatymo reguliavimo dalykas. Jei konfidenciali informacija nesudaro tokios, kurios žymėjimą, įslaptinimą, saugojimą, naudojimą, išslaptinimą, apsaugą reglamentuoja Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas, jos tvarkymas yra biudžetinės įstaigos ir (arba) savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos reikalas.</p>

	<p>51. Naujos redakcijos BĮ 25 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodoma, kad reorganizacija gali vykti tik tarp valstybės išlaikomų biudžetinių įstaigų arba tik tarp vienos savivaldybės išlaikomų biudžetinių įstaigų. Toks ribojimas neatitinka regioninės politikos tikslų ir visiškai nėra aišku kodėl kelios savivaldybės ar valstybė ir savivaldybės kartu negali sujungti savo biudžetinių įstaigų į vieną regioninę įstaigą, reorganizavimo sprendimuose apsprendžiant įstaigos finansavimo klausimus.</p>	<p>Neatsižvelgta. Manome, kad Civilinio kodekso 2.60 straipsnio nuostatos nenumato galimybės valstybei ir savivaldybei (ar savivaldybėms) arba kelioms savivaldybėms kartu steigti viešąjį juridinį asmenį.</p>
	<p>53. Naujos redakcijos BĮ 26 straipsnio 9 dalyje nurodoma, kad likvidavus biudžetinę įstaigą, turtas perduodamas savininko teises įgyvendinančiai institucijai. Atkreiptinas dėmesys, kad tiek taryba, tiek meras nėra juridiniai asmenys, neturi buhalterinės apskaitos, todėl jie negali priimti ir apskaityti turto. Būtina šią nuostatą taisyti, kad turtas perduodamas savivaldybės administracijai arba kitai biudžetinei įstaigai, nurodytai savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendime.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreipiame dėmesį į tai, kad pastaboje minimoje Biudžetinių įstaigų įstatymo 26 straipsnio 9 dalyje yra nustatyta išimtis, suteikianti galimybę tiek Vyriausybei, tiek savivaldybės tarybai priimti kitokį nei nurodytas sprendimą dėl turto perdavimo, t. y. galima nuspręsti perduoti turtą kitam, nei savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, subjektui.</p>
	<p><i>Dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>55. Iš aiškinamojo rašto nėra aišku dėl kokių priežasčių Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – VAI pakeitimo projektas) siūloma grupių steigimą susieti konkrečiai tik su valstybės politikos formavimu susijusių viešojo administravimo subjekto uždavinių sprendimu. Siūlomi pakeitimai, mūsų vertinimu, nepagrįstai ribotų grupių steigimą savivaldybių administracijose. Siūlome tikslinti VAI pakeitimo projekto 7 straipsnį ir juo keičiamo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalį išdėstyti taip: „4. Grupė steigiama sudėtingiems, kompleksiniams, su valstybės ar savivaldybės politikos formavimu susijusiems viešojo administravimo subjekto uždaviniams spręsti. Grupę sudaro ne mažiau kaip 4 pareigybės. Grupė yra savarankiškas struktūrinis padalinys. Grupei vadovauja grupės vadovas.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Kas laikoma „valstybės politikos formavimu“ yra nurodyta Valstybės tarnybos įstatymo 2 priede. Pažymime, kad, tai kas laikoma „savivaldybės politikos formavimu“ nei Vietos savivaldos įstatyme, nei kituose įstatymuose nėra apibrėžta. Atsižvelgiant tai, „savivaldybės politikos formavimo“ negalime laikyti lygiaverčiu kriterijumi, kuriuo remiantis būtų apibūdinama tam tikro padalinio paskirtis.</p>
	<p><i>Dėl Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>56. Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26 ir 39 straipsnių pakeitimo ir 10¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto 3 straipsnyje, kuriuo keičiamas šio įstatymo 6 straipsnio 1 punktas, yra logikai prieštaraujantis teiginys, kad asignavimai darbo užmokesčiui gali būti didinami tik tuomet, kai tai nelemia papildomo asignavimų poreikio kitais metais. Sunku suprasti kas norėta pasakyti, bet akivaizdu, kad laikantis tokių nuostatų darbo užmokestis įstaigoje niekada negalės būti didinamas.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pastaboje minima formuluotė yra suderinta su Finansų ministerija, kuri formuoja valstybės politiką viešųjų finansų valdymo srityje.</p>

<p>VĮ Registrų centras, 2023-02-28, Nr. S-8078 (1.4 E)</p>	<p><i>Dėl Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto</i></p> <p>1.1. Pagal BĮ pakeitimo projekto 7 straipsnio 2 dalies 3 punktą biudžetinės įstaigos nuostatuose turėtų būti nurodyta biudžetinės įstaigos buveinė.</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.47 straipsnio 1 dalies nuostatas juridinio asmens įstatuose ar kitame steigimo dokumente (šiuo atveju, biudžetinės įstaigos nuostatuose) nėra privaloma nurodyti juridinio asmens buveinės. Vadovaujantis CK 2.49 straipsnio 4 dalimi, sprendimą dėl juridinio asmens buveinės priima steigėjai.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad biudžetinės įstaigos nuostatuose nurodžius biudžetinės įstaigos buveinę, nuostatai turėtų būti keičiami kiekvieną kartą, kai pasikeistų buveinė. Siūlome įvertinti šį aspektą ir, atsižvelgiant į minėtas CK nuostatas, apsvarstyti galimybę biudžetinės įstaigos buveinę nurodyti kitame dokumente.</p> <p>1.2. Pagal BĮ pakeitimo projekto 7 straipsnio 2 dalies 7 punktą biudžetinės įstaigos nuostatuose turėtų būti nurodyti biudžetinės įstaigos veiklos tikslai ir funkcijos.</p> <p>CK 2.47 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslai turi būti apibūdinti aiškiai ir išsamiai, nurodant veiklos sritį bei rūšį. Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (toliau – Galiojantis BĮ įstatymas) 6 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatyta, kad biudžetinės įstaigos nuostatuose turi būti nurodytos biudžetinei įstaigai priskirtos funkcijos ir veiklos tikslai – aiškiai ir išsamiai nurodoma veiklos sritis ir rūšys. Kitų teisinių formų viešųjų juridinių asmenų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose taip pat yra įtvirtintas analogiškas reikalavimas veiklos tikslus apibūdinti aiškiai ir išsamiai, nurodant veiklos sritis bei rūšis³. Atitinkamai Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – JAR nuostatai), 23.3 papunktyje nustatyta, kad Juridinių asmenų registre (toliau – Registras) įrašoma ir tvarkoma informacija apie viešojo juridinio asmens veiklos tikslus (nurodomos veiklos sritys ir rūšys), 37.17 papunktyje nustatyta, kad Registro informacijai klasifikuoti naudojamas viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslų ir veiklos sričių klasifikatorius.</p> <p>Atsižvelgdami į minėtas CK ir kitų teisės aktų nuostatas ir siekdami teisinio aiškumo,</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal galiojančios Biudžetinių įstaigų įstatymo redakcijos 5 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą reguliavimą, biudžetinės įstaigos buveinė turi būti nurodyta teisės aktuose, kuriais ji steigiamą. Pagal to paties straipsnio 2 dalies nuostatas, tokiu steigimo dokumentu gali būti ir įstatymas. Taigi, Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūlomais pakeitimais šis reguliavimas būtų šiek tiek supaprastintas.</p> <p>Taip pat manome, kad biudžetinės įstaigos nuostatai yra tinkamas dokumentas nurodyti buveinę, nes būtent jame yra pateikiama visa svarbiausia informacija apie biudžetinę įstaigą.</p> <p>Argumentą dėl biudžetinės įstaigos nuostatų keitimo kiekvieną kartą, kai pasikeistų jos buveinė, laikytume nepakankamu, nes tie patys nuostatai yra keičiami kiekvieną kartą, kai keičiasi biudžetinės įstaigos pavadinimas, steigėjo funkcijas atliekanti institucija, veiklos tikslai ar funkcijos.</p> <p>Atsižvelgta ir dalies. Sutinkame su tuo, kad veiklos tikslai ir funkcijos biudžetinės įstaigos nuostatuose turėtų būti apibūdinami aiškiai ir išsamiai. Atitinkamai patiksliname Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektu keičiamo 7 straipsnio 2 dalies 7 punkto formulotę.</p> <p>Tačiau atkreipiame dėmesį į tai, kad reikalavimas priskirtas funkcijas ir veiklos tikslus apibūdinti aiškiai ir išsamiai <i>nurodant veiklos sritis ir rūšis</i>, biudžetinių įstaigų, o ypač valstybės biudžetinių įstaigų, atveju yra sunkiai įgyvendinamas. Veiklos sritys, kuriose veikia valstybės biudžetinės įstaigos yra nurodytos Strateginio valdymo įstatymo 2 straipsnio 27 dalyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarime Nr. 330 „Dėl ministrų pavadamų valdymo sričių“. Veiklos rūšys yra nurodomos remiantis Manome, kad šiuose dokumentuose pateikiamos formulotės neleidžia <i>aiškiai ir išsamiai</i> biudžetinės įstaigos kompetencijos ir ypač biudžetinės įstaigos funkcijų.</p>
--	---	---

³ Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 4 punktas, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 4 punktas.

	siūlome patikslinti BĮ pakeitimo projekto 7 straipsnio 2 dalies 7 punktą taip, kaip nustatyta Galiojančio BĮ įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 6 punkte, t. y., kad biudžetinės įstaigos nuostatuose turi būti nurodytos biudžetinei įstaigai priskirtos funkcijos ir veiklos tikslai – aiškiai ir išsamiai nurodoma veiklos sritis ir rūšys.	Pažymime, kad viena iš viešojo sektoriaus institucinės sąrangos, kuriai priskiriamos ir biudžetinės įstaigos, tobulinimo kryptių yra viešojo sektoriaus subjektų kompetencijos išgryninimas, tam kad nebūtų viešojo sektoriaus institucinės sąrangos fragmentacijos, galimo funkcijų dubliavimo ir pan. Tai galima pasiekti tik turint pakankamai konkrečias (tikslas) biudžetinių įstaigų funkcijų formuluotes.
--	--	--

Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. 1-1428 pakeitimo įstatymo ir su juo susijusių įstatymų projektų

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabų ir pasiūlymų įvertinimą
Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė, 2022-12-30, Nr. NV-3816	8. Derintina tarpusavyje įstatymo projekto 5 str. 1 d. nuostata, numatanti, kad viešosios įstaigos gali teikti viešąsias paslaugas ir atlikti viešojo administravimo funkcijas su įstatymo projekto 2 straipsniu, pagal kurį viešųjų įstaigų tikslas įvardijamas kaip viešųjų paslaugų teikimas nenumatant galimybės vykdyti viešojo administravimo funkcijas.	Neatsižvelgta. Įstatymo 5 str. 1 d. nustatyti atvejai, kada valstybė ar savivaldybės gali dalyvauti viešųjų įstaigų veikloje (siekiant užtikrinti, kad dalyvavimas viešosiose įstaigose nebūtų savitikslis). Nuostata, kad valstybė ar savivaldybė gali dalyvauti viešųjų įstaigų, turinčių viešojo administravimo įgaliojimus, veikloje išplaukia iš Viešojo administravimo įstatymo, o ne iš Įstatymo 2 str. reglamentuojamos viešųjų įstaigų sampratos, nors jai ir neprieštarauja. Pažymėtina, kad viešasis administravimas nėra būdinga viešosioms įstaigoms veikla – <i>viešojo administravimo įgaliojimai viešosioms įstaigoms gali būti suteikti 3 iš 5 viešojo administravimo sričių ir tik tuomet, kai nėra valstybės ar savivaldybių institucijų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti.</i> Atsižvelgiant į tai, viešasis administravimas neturėtų būti minimas Įstatymo 2 str. pateiktoje viešosios įstaigos sampratoje.
Teisingumo ministerija, 2023-03-08,	12. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.47 straipsnio 1 ir 2 dalimis, viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentuose nurodant veiklos tikslus, jie turi būti apibūdinti aiškiai ir išsamiai, nurodant veiklos sritį bei rūšį. Taigi, visų viešųjų įstaigų (ne tik tų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė) tikslai turi būti	Neatsižvelgta. Manytume, kad ši nuostata neatkartoja Civilinio kodekso, kuris yra taikomas visiems juridiniams asmenims, 2.47 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatų, o jas sukonkretinta (suteikia daugiau teisinio aiškumo), siekiant,

Nr. 22-14563(3)	apibūdinti, nurodant veiklos sritis ir rūšis. Įvertinus tai, VII pakeitimo projekto 1 straipsniu nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (toliau – VII projektas) 8 straipsnio 3 dalies 3 punkte ir 4 dalies 2 punkte atsisakytina žodžių „ <i>ekonominės veiklos, kurias, atlikdama funkciją (funkcijas), turi teisę vykdyti viešojo įstaiga, rūšys</i> “.	kad viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, kompetencija būtų atskleista aiškiai ir išsamiai.
	14. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 19 dalimi „ <i>viešojo paslauga</i> – tai pagal įstatymų ir (ar) viešojo administravimo subjektų nustatytus reikalavimus vykdoma šių subjektų prižiūrima veikla, kuria sukuriamą valstybės ar savivaldybių garantuojama ir visuomenės nariams vienodai prieinama nauda“. Viešųjų paslaugų teikimą reglamentuoja šio įstatymo 20 straipsnis. Pažymėtina, kad vadovaujantis įtvirtintu reguliavimu viešųjų paslaugų teikimas nėra būdingas ar priskirtinas tik viešosioms įstaigoms, todėl <i>nėra išskirtinis viešąsias įstaigas apibūdinantis požymis</i> . Manytina, kad VII projekto 2 straipsnyje apibrėžiant viešosios įstaigos sampratą neturėtų būti išimtinai joms priskiriamas požymis – viešųjų paslaugų teikimas. Pažymėtina, kad viešųjų paslaugų vykdymas pavedamas konkrečioms subjektams įstatymais ir <i>nėra juridinį asmenį apibrėžiantis požymis</i> .	Neatsižvelgta Įstatymo 2 straipsnyje pateikiama viešosios įstaigos samprata iš esmės atitinka Civilinio kodekso 2.34 str. nuostatą, nes rodo viešosios įstaigos veiklos tikslą – tenkinti viešuosius interesus. Viešųjų paslaugų teikimas ir visuomenei naudinga veikla yra du aiškūs požymiai, kurie suteikia viešosios įstaigos teisinei formai unikalumo išskiriant ją iš kitų viešųjų juridinių asmenų. Viešosios įstaigos sąvokoje įtvirtinus viešųjų paslaugų teikimo ir visuomeninės naudos požymius bus sudarytos sąlygos aiškesnei viešojo sektoriaus institucinei sąrangai formuotis, nes steigiant naujus juridinius asmenis arba pertvarkant esamus, bus lengviau apsispręsti dėl juridinio asmens teisinės formos.
	15. Atsižvelgiant į VII projekto 6 straipsnio 7 dalį visais atvejais steigiant viešąją įstaigą yra šaukiamas steigiamasis susirinkimas („Iki viešosios įstaigos įregistravimo šaukiamas steigiamasis susirinkimas“) tikslintina VII projekto 6 straipsnio 6 dalis atsisakant sąlygos („jeigu“).	Neatsižvelgta. Įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje yra nurodyti atvejai, kuomet steigiamasis susirinkimas gali būti nešaukiamas, todėl Įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nereikia atsisakyti sąlygos „jeigu“.
	19. VII projekto 10 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, jeigu dalininkas – fizinis asmuo viešajai įstaigai yra nurodęs savo gyvenamąją vietą, <i>duomenis fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai</i> , Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojui teikiama tik <i>duomenys fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai</i> . Pažymėtina, kad nėra aiškus duomenų fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai turinys. Manytina, kad vietoj gyvenamosios vietos galėtų būti pateikiamas tik adresas korespondencijai, kuriuo būtų galimybė pristatyti fizinę siuntą ir, esant poreikiui, susisiekti su dalininku. Atsižvelgiant į tai, VII projekto 10 straipsnio 2 dalyje siūlytina numatyti šiuo metu galiojančioje Viešųjų įstaigų įstatymo 8 ¹ straipsnio 1 ir 2 dalyje minimą „adresą korespondencijai“, kaip tai yra nurodyta ir VII projekto 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte.	Neatsižvelgta. Atkreipiame dėmesį, kad siūloma formuluotė „adresas korespondencijai“, yra dar neaiškesnė, nei siūloma projekte, nes vertinant jos įgyvendinimo praktiką nėra aišku, ar ji apima kitus nei fizinio adreso duomenis. Įstatymo projekte siūloma šią problemą (teisinio reguliavimo neaiškumą) išspręsti. Pažymėtina, kad įstatyminio teisinio pagrindo teigti, kad formuluotė „adresas korespondencijai“ neapima elektroninės korespondencijos nėra. Manytina, kad asmuo, remdamasis EIDAS ^[1] reglamento 3 straipsnio 35 dalimi ir 46 straipsniu, bei Viešojo administravimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi turi teisę tiek į fizinį, tiek į elektroninį susirašinėjimą, todėl gali nurodyti tiek fizinės, tiek elektroninės korespondencijos

^[1] 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB

		<p>duomenis.</p> <p>Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad šio reguliavimo įgyvendinimas (vien dėl paties savęs) papildomų lėšų nepareikalaus, kadangi lėšų poreikis galėtų kilti nebent taisant šiuo metu galiojančius įgyvendinamuosius teisės aktus, kurie sąvoką „adresas korespondencijai“ traktuoja per siaurai, t.y., neatsižvelgiant į aukščiau minėtą EIDAS ir Viešojo administravimo įstatymo reglamentavimą.</p>
<p>Finansų ministerija, 2022-03-06, Nr. 6K-23/1396</p>	<p>Taip pat aiškinamojo rašto 13 punkte nurodyta, kad valstybės įmonei Registrų centrui turės būti skirta papildomų lėšų Juridinių asmenų registro funkcijoms atnaujinti. Pažymime, kad valstybės biudžeto planavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, taip pat Strateginio valdymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), ir kiti teisės aktai. Vadovaujantis Metodika, dėl institucijoms skiriamų asignavimų sprendžiama Vyriausybės kanceliarijos rengiamuose Ministro Pirmininko, finansų ministro ir atitinkamo ministro pasitarimuose, kuriuose susitariama dėl atitinkamais biudžetiniais metais planuojamų pasiekti rezultatų ir maksimalių valstybės biudžeto asignavimų sumų. Todėl teiginys, kad valstybės įmonei Registrų centrui turės būti skirta papildomų lėšų Juridinių asmenų registro funkcijoms atnaujinti, tikslintinas. Be to, siūlome nurodyti preliminarų papildomų lėšų poreikį ir finansavimo šaltinius Juridinių asmenų registro funkcijoms atnaujinti (trejiems metams).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Aiškinamasis raštas papildytas informacija apie finansavimo šaltinį, tačiau preliminarus papildomų lėšų poreikio šiuo metu nurodyti nėra galimybės. Kaip informavo Registrų centras, preliminarų lėšų poreikį bus galima apskaičiuoti tuomet, kaip bus parengti Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų projektai (konkrečiai, Pavyzdinių įstatų ir jų rengimo rekomendacijų projektai). Tik tuomet bus galima įvertinti, kokias Juridinių asmenų registro funkcijas reikės atnaujinti ir kiek tai kainuos.</p>
<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija, 2023-03-08, Nr. 22-14563(3)</p>	<p>2. VII 7 str., be kita ko, siūloma nustatyti, kad viešosios įstaigos steigimo sutartyje turi būti nurodyta: „2) <i>ministrui pavesta valdymo sritis (pavestos valdymo sritys), kurioje (kuriose) veiks steigiama viešoji įstaiga.</i>“</p> <p>Analogiškai VII 8 str. siūloma nustatyti, kad jeigu viešosios įstaigos savininkė ar dalininkė yra valstybė, įstatuose turi būti nurodyta: „<i>ministrui pavesta valdymo sritis (pavestos valdymo sritys), kurioje (kuriose) veikia viešoji įstaiga;</i><...> “</p> <p>Praktika parodė, kad ši nuostata nekuria jokios pridėtinės vertės, keičiantis ministro valdymo sričiai reikia koreguoti įstaigos įstatus (neaišku kaip tokiu atveju elgtis su steigimo sutartimi, nes bus neatitiktis), įstaigos kartais veikia kelių ministrų valdymo srityse (ir priskyrimas toms sritims gali keistis kelis kartus per metus), juos registruoti (patiriamos finansinės sąnaudos) ir t. t. Visa tai įvertinę, manome, kad šią dalį reikia išbraukti.</p>	<p>Neatsižvelgta. Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėse⁴ numatytas siekis, kad kiekvienos viešojo sektoriaus įstaigos nuostatuose (įstatuose) būtų nurodyta ministrui pavesta valdymo sritis (pavestos valdymo sritys), kurioje (kuriose) veikia ši įstaiga. Ministrui pavesta valdymo sritis (pavestos valdymo sritys), kurioje (kuriose) veikia įstaiga, yra nurodoma (nurodomos) ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatuose (toks reikalavimas yra įtvirtintas vidaus reikalų ministro patvirtintose Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijose, kurias rekomenduojama taikyti ir kitoms biudžetinėms įstaigoms). Ministrui pavesto valdymo srities nurodymas įstatuose suteiktų daugiau informatyvumo viešųjų įstaigų, kuriose</p>

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimas Nr. 495

		dalyvauja valstybė ir kurios neretu atveju atlieka panašias funkcijas kaip ir biudžetinės įstaigos, įstatams (t. y. iš įstatų būtų lengviau identifikuoti viešosios įstaigos vietą institucinėje sąrangose, viešosios įstaigos, kaip valstybės politikos įgyvendinimo cikle dalyvaujančio subjekto, sąsajas su konkrečia ministerija, jos veikimo srityje formuojančia valstybės politiką).
Susisiekimo ministerija, 2023-03-07, Nr. 2-869	1. Įstatymo projekto 2 straipsnyje įtvirtinta, kad viešoji įstaiga – tai pagal šį Įstatymą ir kitus įstatymus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus teikiant viešąsias paslaugas ir (ar) vykdant kitą visuomenei naudingą veiklą. Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybė ar savivaldybės gali būti viešųjų įstaigų, kurios teikia viešąsias paslaugas ir (arba) turi viešojo administravimo įgaliojimus, steigėjomis, savininkėmis ar dalininkėmis. Abejotina, ar Įstatymo projekte įtvirtintas ribojimas, kokiais atvejais valstybė gali būti viešosios įstaigos savininke, yra pagrįstas. Manome, kad turėtų išlikti galimybė valstybei būti viešosios įstaigos savininke ir tais atvejais, kai viešosios įstaigos veikla prisideda prie viešųjų interesų tenkinimo, kadangi valstybės funkcijos ar įsipareigojimai valstybei pasireiškia nebūtinai teikiant viešąsias paslaugas ar turint viešojo administravimo įgaliojimus ⁵ .	Neatsižvelgta. Laikomės nuomonės, kad tiek valstybės, tiek ir savivaldybės dalyvavimas viešosiose įstaigose turi būti tikslingas, nešantis naudą valstybei ar savivaldybei bei visuomenei, o tam yra būtini iš anksto apibrėžti konkretūs kriterijai, kada valstybė ar savivaldybė gali steigti viešąją įstaigą ar joje dalyvauti. Įstatymu siekiama keisti situaciją, apie kurią yra konstatavusi ir Valstybės kontrolė ⁶ , kad valstybės viešosios įstaigos kuriamos siekiant suinteresuotiems asmenims gauti finansavimą, turtą ar kitų lengvatų, už kontrolę atsakingų nėra, valdymas neskaidrus ir neefektyvus. Valstybė steigti viešąsias įstaigas gali neribotai, tačiau po to pasitraukti iš tokių įstaigų valstybei būna sunku. Mūsų manymu, viešųjų interesų tenkinimas negalėtų būti įvardijamas kaip kriterijus, kuriam esant valstybė ar savivaldybės galėtų steigti viešąją įstaigą ar joje dalyvauti, nes jam trūksta konkretumo ir apibrėžtumo.
	2. Įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valdyba sudaroma iš ne mažiau kaip 5 narių. Įstatymo projekto 13 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad tais atvejais, kai viešojoje įstaigoje, kurios savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, valdybos sudarymas pagal šio straipsnio 2 dalį nėra privalomas, sprendimą dėl valdybos sudarymo ir su tuo susijusio įstatų pakeitimo priima visuotinis dalininkų susirinkimas. Siūlome, tais atvejais, kai valdybos sudarymas nėra privalomas, Įstatymo projekte numatyti mažesnę minimalų valdybą sudarančių narių skaičių – ne mažiau kaip 3.	Neatsižvelgta. Remiantis gerąja korporatyvinio valdymo praktika ir atsižvelgiant į valdyboms Įstatymu planuojamų suteikti įgaliojimų apimtį (valdybai planuojama suteikti plačius įgaliojimus, perduodant dalį visuotinio dalininkų susirinkimo funkcijų), ne mažesnė kaip 5 valdybos narių sudėtis yra optimali siekiant užtikrinti valdybos priimamų sprendimų pagrįstumą ir atitiktį tiek viešosios įstaigos, tiek ir valstybės ar savivaldybės interesams. Remiantis Valdymo koordinavimo centro duomenimis, šiuo

⁵ Elektroninių ryšių įstatymo 42 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad valstybė plėtoja viešąją sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą vietovėse, kuriose jos nėra ar kuriose nėra konkurencijos teikiant sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugas. Šiam valstybės įsipareigojimui vykdyti buvo įsteigta viešoji įstaiga „Plačiajuostis internetas“. Nors ši viešoji įstaiga ir neteikia viešųjų paslaugų ir neturi viešojo administravimo įgaliojimų, tačiau jos paskirtis kurti ir valdyti plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą, teikti kokybiškas didmenines plačiajuosčio ryšio paslaugas komerciškai nepatraukliose gyvenvietėse.

⁶ 2021 m. balandžio 6 d. valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-3 „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“; 2017 m. balandžio 25 d. valstybinio audito ataskaita Nr. VA-2017- P- 10-9-11.

		<p>metu mažiau negu 5 valdybos nariai yra tik 8 iš 36 valstybės valdomų bendrovių bei valstybės įmonių, apie kurių valdybas yra pateikti duomenys. Tai rodo tendenciją, kad mažesnis nei 5 valdybos narių skaičius nėra plačiai paplitęs.</p> <p>Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymas numato tik ribotą atvejų skaičių, kad valdybos viešosiose įstaigose bus privalomos.</p>
	<p>3. Įstatymo projekto 24 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad viešojoje įstaigoje, kurioje savininkė ar dalininkė valstybė ar savivaldybė, dalininkų nepiniginis įnašas gali būti formuojamas tik pajamas galinčiu uždirbti turtu. Dabartinėje Viešųjų įstaigų įstatymo redakcijoje toks reikalavimas nėra įtvirtintas (pirminiame teiktame derinti Įstatymo projekto variante jo irgi nebuvo). Aiškinamajame rašte nėra atskleistas tokio siūlymo tikslas, todėl prašome nurodyti tokio siūlymo tikslumą ar apsvarstyti siūlomos nuostatos atsisakymą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgus į Teisingumo ministerijos 22 pastabą, susiaurinta jos taikymo apimtis (t. y. ji bus taikoma tik toms viešosioms įstaigoms, kuriose valstybė ar savivaldybė turi daugiau negu pusė balsų visuotiniame dalininkų susirinkime).</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad siūlymą dėl šios nuostatos įtraukimo pateikė Finansų ministerija pirminio derinimo metu. Finansų ministerija pasiūlė svarstyti, ar nevertėtų apriboti nepiniginio įnašo formavimą tiktai pajamas uždirbti leisiančiu turtu, kurios leis tą turtą atnaujinti ir užtikrinti įstaigos veiklos tęstinumą. Priešingu atveju užprogramuojama, kad įstaigos turtas sunaudojamas – nurašomas į sąnaudas, kurių nepadengia pajamos ir kaupiasi nuostolis. Pastebime, kad savininkų (dalininkų) nuosavybės dydis svarbus vertinant subjekto mokumą ir pastovus jos mažėjimas dėl netinkamai suformuoto kapitalo gali sudaryti klaidingą įspūdį apie netinkamą įstaigos valdymą. Pastebime, kad įstaigos finansavimas ne per dalininko kapitalo didinimą, o, pavyzdžiui, teikiant dotacijas, finansiniam rezultatui įtakos neturi.</p>
<p>Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2023-02-23, Nr. SR-734</p>	<p>4. Pagal Įstatymo 6 straipsnio 4 dalį, jeigu steigėja yra valstybė, Vyriausybės nutarimu dėl viešosios įstaigos steigimo ir valstybei nuosavybės teise priklausančio turto investavimo turi būti suteikti įgaliojimai valstybės įstaigai atstovauti steigėjai ir pavedama jai įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos savininkės ar dalininkės, teises ir pareigas. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.60 straipsnio nuostatas, taip pat į Įstatyme numatytą viešosios įstaigos valdymą, svarstytina, ar žodžiai „turi būti suteikti įgaliojimai valstybės įstaigai atstovauti steigėjai ir“ nėra pertekliniai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgus į siūlymą, būtų neaišku, kas (kokia konkreti įstaiga) steigimo procese (iki įsteigiant viešąją įstaigą) turėtų atstovauti valstybei, kaip viešosios įstaigos steigėjai.</p>
<p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (gauta darbo</p>	<p>4. Taip pat, pakartotinai atkreipiame dėmesį, kad viešųjų įstaigų vadovų darbo apmokėjimo tvarka ir pagrindinės darbo apmokėjimo sąlygos šiuo metu reglamentuojamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą</p>	<p>Neatsižvelgta. Pasiūlymui įgyvendinti reikia atskiros teisėkūros iniciatyvos.</p>

<p><i>tvarka)</i></p>	<p>balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų darbo apmokėjimo“ (toliau – Nutarimas dėl VŠĮ vadovų darbo apmokėjimo). Tačiau Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarime Nr. KT26-N15/2015 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 68 straipsnio 3 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ suformuluotoje konstitucinėje doktrinoje nurodyta, kad įstatymų leidėjui kyla pareiga <i>įstatyme</i> nustatyti esmines asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygas (kaip antai darbo apmokėjimo sistema, darbo užmokesčio sudedamosios dalys, kriterijai, nuo kurių turėtų priklausyti darbo užmokestis, jų įtaka darbo užmokesčiui).</p> <p>Atitinkamai paminėtinas VII projekto 8 straipsnio 3 dalies 4 punktas, kuriuo siūloma numatyti, kad viešosios įstaigos įstatuose, be kitų nuostatų, turi būti nurodyta viešosios įstaigos vadovo apmokėjimo už darbą tvarka. Viešosios įstaigos vadovo apmokėjimo už darbą tvarkos nurodyti nereikia jeigu ji nesiskiria nuo viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovams <u>Vyriausybės</u> nustatytos darbo apmokėjimo tvarkos. Šios nuostatos laikytinos ydingomis ir toks siūlomas teisinis reguliavimas akivaizdžiai neatitinka konstitucinio reikalavimo <i>įstatyme</i> nustatyti esmines asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygas, t. y. juo nepaisoma iš Konstitucijos įstatymų leidėjui kylančios pareigos įstatyme nustatyti darbo apmokėjimo sistemą, aiškius kriterijus, nuo kurių turėtų priklausyti šio apmokėjimo dydis (darbo užmokestis), ir šių kriterijų įtaką darbo užmokesčiui, kitas esmines darbo apmokėjimo sąlygas, lemiančias asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo užmokestį.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlytina pakartotinai apsvarstyti tikslingumą VII projektą papildyti viešųjų įstaigų vadovų darbo apmokėjimą reglamentuojančiomis nuostatomis, kurias nustatant siūlome Ministerijos specialistų pagalbą ir bendradarbiavimą.</p>	
<p>Registrų centras, 2023-02-28, Nr. S-8078 (1.4 E)</p>	<p>3.2. VII pakeitimo projekto 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad jeigu dalininkas – fizinis asmuo viešajai įstaigai yra nurodęs savo gyvenamąją vietą, <i>duomenis fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai</i>, Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojui teikiami tik <i>duomenys fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai</i>.</p> <p>Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (toliau – Galiojantis VI įstatymas) 8¹ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jeigu dalininkas – fizinis asmuo viešajai įstaigai yra nurodęs savo gyvenamąją vietą ir <i>adresą korespondencijai</i>, Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojui teikiamas tik <i>adresas korespondencijai</i>.</p> <p>Pažymėtina, kad kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose duomenų teikimą Juridinių</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. žymą dėl 19 Teisingumo ministerijos pastabos.</p>

	<p>asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojui⁷, nėra numatyta, jog turėtų būti teikiami juridinių asmenų dalyvių „duomenys fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai“, visai atvejais kalbama tik apie „adreso korespondencijai“ teikimą. Manome, kad būtų nepagrįsta viešųjų įstaigų atveju nustatyti kitokį reglamentavimą, tai prieštarautų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam sistemiškumo principui.</p> <p>Be to, Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 1R-231 „Dėl Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, 15 punkte taip pat numatyta, kad apie juridinių asmenų dalyvius yra kaupiamas duomuo „gyvenamoji vieta ar adresas korespondencijai.“</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad minėta VII pakeitimo projekto 10 straipsnio 2 dalies nuostata nėra suderinta su 10 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos <...> tvarkytojui teikiami kiekvieno dalininko duomenys (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta arba <i>adresas korespondencijai</i>; <...>). Kadangi 10 straipsnio 2 dalyje iš esmės yra detalizuojama 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų duomenų pateikimo tvarka, 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse naudojamos sąvokos turėtų būti identiškos.</p> <p>Atsižvelgdami į nurodytas aplinkybes, siūlome VII pakeitimo projekto 10 straipsnio 2 dalį dėti taip, kaip nurodyta Galiojančio VI įstatymo 8¹ straipsnio 2 dalyje, t. y. vietoje formuluotės „duomenys fizinei ir (ar) elektroninei korespondencijai“ naudojant formuluotę „adresas korespondencijai“.</p>	
<p>Lietuvos savivaldybių asociacija, 2023-03-03, Nr. (4)-SD-153</p>	<p>1. VII pakeitimo projektas, mūsų vertinimu, neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų aiškumo principo, reiškiančio, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, bei sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliotų kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina. VII pakeitimo projektas turėtų būti suderintas su Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu (VSI) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu (VSTVNDJ). Šie įstatymai turėtų ne prieštarauti vienas kitam, o tarpusavyje sudaryti sistemą, o tuo atveju, jeigu Įstatymo projektu siekiama nustatyti priešingas nuostatas, tada turėtų būti parengti VSI ir (ar) VSTVNDJ pakeitimų projektai, kad būtų galima visapusiškai</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymu nesiekama reglamentuoti valstybės ir savivaldybių dalyvavimo viešosiose įstaigose tvarkos, todėl, mūsų nuomone, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostata nėra pažeidžiama.</p> <p>Įstatymo 5 straipsnyje yra numatyti tik valstybės ir savivaldybių dalyvavimo viešosiose įstaigose pagrindai (atvejai, kada gali dalyvauti, o ne detali dalyvavimo tvarka ir procedūros), todėl, derinant su Įstatymu, keisti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nėra poreikio. Likusios naujai įtrauktos, lyginant su galiojančiu Viešųjų įstaigų įstatymu,</p>

⁷ Pavyzdžiui, Labdaros ir paramos fondų įstatymo 6¹ straipsnis, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 41¹ straipsnis, Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymo 6¹ straipsnis, Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymo 11¹ straipsnis, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 6¹ straipsnis.

	<p>įvertinti siūlomus reguliavimo pakeitimus. Tuo tarpu VII pakeitimo projekto 2 straipsnio 2 dalies nuostata, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2025 m. gruodžio 31 d. pateikia su šiuo Įstatymu derintinų įstatymų projektus, atsižvelgiant į tai, kad planuojama įstatymo įsigaliojimo data yra 2024 m. gegužės 1 d., atrodo nelabai logiška ir tuo pačiu prieštarauja Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnio 5 daliai, pagal kurią kartu su įstatymo projektu turi būti teikiami kiti Seimo priimamų teisės aktų projektai dėl galiojančių teisės aktų pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios, kuriuos būtina priimti, priėmus teikiamą projektą.</p>	<p>Įstatymo nuostatos skirtos viešųjų įstaigų, kuriose dalyvauja valstybė ar savivaldybė, valdysenai, o ne valstybės ar savivaldybės dalyvavimo viešosiose įstaigose tvarkai ir ypatumams reglamentuoti ir todėl negali būti perkeltos į LSA pastaboje minimą Vyriausybės nutarimą.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, tiek valstybės ir savivaldybių įmonių, tiek ir valstybės ir savivaldybių valdomų bendrovių valdysena reglamentuojama įstatymuose.</p> <p>Be to, ir šiuo metu galiojančiame Viešųjų įstaigų įstatyme yra nuostatų, kurios skirtos ne visoms, o tik kai kurioms viešosioms įstaigoms (pvz. 11¹ straipsnis). Tokių nuostatų yra ir, pvz., Akcinių bendrovių įstatyme (37¹ straipsnis).</p>
	<p>10. Naujos redakcijos VII nebelieka nuostatos, kurio viešosios įstaigos valdymo organo kompetencijai priskiriamas auditoriaus ar audito įmonės rinkimo klausimas. Nėra aišku, ar ši nuostata bus perkelta į kitus teisės aktus, ar bus galima apsispręsti kiekvienos viešosios įstaigos atveju individualiai.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Minimos nuostatos atsisakyta atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymą, pateiktą pirminio derinimo metu. Pažymėtina, kad auditorius ir audito įmonė perkama, vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis. Viešosios įstaigos visuotinis dalininkų susirinkimas nedalyvauja organizacijos viešųjų pirkimų procedūrose, kurios organizuojamos pagal viešųjų pirkimų tvarką. Kitaip tariant, auditorius ir audito įmonė nėra renkami, bet perkami, vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis. Viešosios įstaigos visuotinis dalininkų susirinkimas supažindinamas su viešųjų pirkimų rezultatais, kai viešųjų pirkimų procedūra jau baigta. Todėl 11 straipsnio formuluotė yra klaidinanti, nes tokiu atveju viešosios įstaigos visuotinis dalininkų susirinkimas auditorių ir audito įmonę gali rinkti tik formaliai.</p> <p>Siekiant teisinio aiškumo, viešosios įstaigos vadovo pareigos papildytos nauja pareiga – organizuoti auditoriaus ar audito įmonės parinkimą.</p>
	<p>11. Naujos redakcijos VII 19 straipsnio 2 dalyje apibrėžiamos valdybos nariams išmokamos sumos už darbą valdyboje. Kadangi viešosios įstaigos yra ne pelno siekiantys juridiniai asmenys, tose viešosiose įstaigose, kur apyvarštos ir pinigų srautai nedideli, o valdybos bus privalomos, gali būti susiduriama su atlygio valdybos nariams išmokėjimo problema, o pasiūlius nedidelį atlygį, galima rizika, kad neatsiras kandidatų į valdybos narius.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad valdybos viešosiose įstaigose, kurių savininkė ar dalininkė yra viena savivaldybė, nebus privalomos. Jos turės būti steigiamos tik tose savivaldybių viešosiose įstaigose, kurių dalininkės yra ne mažiau kaip dvi savivaldybės ir kurios, kartu sudėjus, turi daugiau negu pusė balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, bei viešosiose įstaigose, kurių dalininkės yra valstybė ir viena ar daugiau savivaldybių ir kurios, kartu sudėjus, turi daugiau</p>

		<p>negu pusė balsų visuotiniame dalininkų susirinkime (tokių viešųjų įstaigų nebus daug).</p> <p>Atlygio numatymas valdybos nariams yra tikslingas siekiant motyvuoti valdybos narius ir taip prisidėti prie efektyvesnio viešosios įstaigos valdymo.</p>
12. Naujos redakcijos VII 1 straipsnio 5 dalyje paliekama galimybė pačių svarbiausių valstybės sričių – švietimo ir sveikatos apsaugos sektoriuje veikiančioms viešosioms įstaigoms nesilaikyti kitoms viešosioms įstaigoms privalomų gerosios valdysenos principų net ir tuomet, kai kiti jų sritis reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja naujos redakcijos VII 14-19 ir 21 straipsniuose įvardintų nuostatų.		<p>Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad išimties konkrečioms viešosioms įstaigoms numatytos atsižvelgiant į jų veiklos bei valdymo specifiką (pvz. tiek mokslo ir studijų institucijose, tiek profesinėse įstaigose, tiek ir sveikatos sistemos viešosiose įstaigose yra sudaromi jų veiklą ir valdymą reglamentuojančiuose specialiuosiuose įstatymuose numatyti kolegialūs organai (pvz. profesinio mokymo įstaigų tarybos, universitetų tarybos ir senatai, asmens sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų stebėtojų tarybos, gydymo tarybos ir slaugos tarybos).</p> <p>Reikalavimas tokiose viešosiose įstaigose steigti valdybas būtų perteklinis, neaišku, kaip valdyba būtų inkorporuojama į jau nusistovėjusią, įstatymais reglamentuotą tokių įstaigų valdysenos sistemą, koks būtų valdybos santykis su kitais minėtų įstaigų kolegialiais organais.</p>
19. Naujos redakcijos VII 6 straipsnio 8 dalies, 12 straipsnio 6 dalies ir VII pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatos nesuderintos: vienur nurodoma, kad dalininkų balsai paskirstomi proporcingai dalininkų įnašų dydžiui, kitur, kad vienas dalininkas ar steigėjas turi vieną balsą, jei įstatuose ar steigimo sutartyje nenumatyta kitaip. Nuostatos turėtų būti nuoseklios, be to neaišku kam toks reglamentavimas iš viso reikalingas, jei visais atvejais balsų pasiskirstymas yra numatytas steigimo sutartyje arba įstatuose. Užtektų parašyti, kad balsai pasiskirsto taip, kaip numatyta įstatuose ar steigimo sutartyje.		<p>Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje yra kalbama apie balsų paskirstymą <i>steigiamajame susirinkime</i>, o Įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje – <i>visuotiniame dalininkų susirinkime</i> (visuotiniame dalininkų susirinkime balsai paskirstomi proporcingai dalininkų įnašų dydžiui, o steigiamajame susirinkime visi steigėjai turi po vieną balsą). Remiantis Įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, steigėjai dalininkais tampa tuomet, kai perduoda viešajai įstaigai įnašą. Kadangi steigėjai viešajai įstaigai dar nėra perdavę savo įnašo, steigiamajame susirinkime jie turi po vieną balsą.</p>
20. Naujos redakcijos VII 7 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuoroda, kad tikslai turi būti aiškūs ir išsamūs netinka teisės aktui, nes aiškumas ir išsamumas yra vertinamieji objektai, kuriuos kiekvienas gali suprasti savaip.		<p>Neatsižvelgta. Ši nuostata atitinka Civilinio kodekso 2.47 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad tikslai turi būti apibūdinti aiškiai ir išsamiai.</p>
22. Naujos redakcijos VII 8 straipsnio 2 dalies 6 punkte, 3 dalies 5 punkte, 4 dalies 4 punkte, 9 straipsnio 5 dalyje ir daugelyje kitų projekto vietų tie patys subjektai įvardinami ir vienaskaitos, ir daugiskaitos forma, nors toks principas netaikomas		<p>Neatsižvelgta. Toks dėstymas (skliausteliuose nurodant daugiskaitą, kai yra kalbama apie kolegialius valdymo organus) pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad Civilinis kodeksas leidžia turėti daugiau negu vieną kolegialų (įskaitant ir</p>

	nuosekliai visame teisės akte ir yra akivaizdžiai perteklinis.	valdymo) organą.
23. Naujos redakcijos VII 8 straipsnio 3 dalies 4 punkte numatytas apmokėjimo vadovui už darbą tvarkos nurodymas įstatuose nepagrįstai didina įstatų apimtį ir generuoja gan dažną įstatų keitimą. Tai perteklinis reikalavimas įstatams, nes darbo užmokestis yra sutartinis dalykas, priklausantis nuo vadovo kompetencijos, patirties ir kitų savybių. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokesčio mokėjimo tvarką gali nustatyti ne tik Vyriausybė (pvz.: Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas). Pagal siūlomą reglamentavimą, visas šias didelės apimties teisės aktų nuostatas reikėtų kelti į įstatus.	Atsižvelgta iš dalies. Įstatymo 8 straipsnio 3 dalies 3 punktas (buvęs 4 punktas) yra patikslintas. Siekiant viešųjų įstaigų veiklos skaidrumo, viešosios įstaigos vadovo apmokėjimo už darbą tvarkos nurodymas yra tikslingas. Jeigu minėta tvarka nesiskiria nuo įstatyme ar Vyriausybės nutarime nurodytos vadovo darbo apmokėjimo tvarkos, jos nurodyti nereikės.	
24. Naujos redakcijos VII 8 straipsnio 4 dalies 3 punkto nuoroda dubliuoja 3 dalies 4 punkto nuorodą ir ji, kaip ir 4 dalies 4 punktas yra perteklinė dėl jau minėtų priežasčių. Vietoje to, siūlome nurodyti kas tvirtina apmokėjimo tvarkas.	Neatsižvelgta. Dėl neatsižvelgimo – žr. žymą apie LSA 23 pastabos įvertinimą.	
25. Naujos redakcijos VII 8 straipsnio 9 punktas nepagrįstai išplėstas, užtektų vienos nuostatos, tinkančios ir privačioms ir valstybės ar savivaldybių valdomoms viešosioms įstaigoms.	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad bus rengiamos dvi skirtingos tvarkos – privačioms ir valstybės ar savivaldybių valdomoms viešosioms įstaigoms. Tai būtina siekiant užtikrinti, kad valstybės ir savivaldybių valdomų viešųjų įstaigų įstatai būtų rengiami atsižvelgiant į jų specifiką.	
26. Naujos redakcijos VII 11 straipsnio 2 dalyje nesuprantama kam greta vienasmenio organo nurodomas ir kolegialus, kai kolegialus ir taip gali būti steigiamas pagal tos pačio straipsnio 3 dalį.	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje yra kalbama apie <i>valdymo organus</i> , iš kurių vienas yra kolegialus, o 3 dalyje – apie kolegialius (<i>ne valdymo</i>) organus.	
31. Naujos redakcijos VII 13 straipsnio 3 dalyje numatomas atskiras dalininkų sprendimas dėl valdybos sudarymo, nors dalininkai dėl to apsisprendžia jau tvirtindami įstatus, kuriuose privalo nurodyti visus įstaigos organus. Ši nuostata perteklinė.	Neatsižvelgta. Įstatymo 13 straipsnio 3 dalis yra būtina siekiant teisinio aiškumo – joje reglamentuojama elgesio taisyklė tais atvejais, kai valdybos sudarymas viešojoje įstaigoje nėra privalomas.	
32. Naujos redakcijos VII 15 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad tos pačios sudėties valdyba gali veiklą vykdyti ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Neaišku kaip kadencijos skaičiuosis, jei valdybos sudėtis kadencijos metu dalinai keisis.	Neatsižvelgta. Įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje yra nurodyta, kad jeigu valdybos kadencijos laikotarpiu pasikeičia daugiau negu pusė valdybos narių, visuotinis dalininkų susirinkimas turi iš naujo patvirtinti valdybos sudėtį, išskyrus atvejus kai iki valdybos kadencijos pabaigos liko mažiau negu vieni metai.	
36. Neaišku kaip reikėtų taikyti naujos redakcijos VII 21 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatas viešosiose įstaigose, kuriose dalininkais yra daugiau kaip viena savivaldybė arba valstybė kartu su savivaldybėmis.	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad analogiška nuostata yra ir šiuo metu galiojančiam Viešųjų įstaigų įstatyme. Vidaus reikalų ministerija Įstatymu nesiūlo revizuoti centralizuoto vidaus administravimo funkcijų atlikimo tvarkos.	

	<p>37. Nenormalu, kad taip kaip numatyta naujos redakcijos VII 21 straipsnio 3 ir 4 dalyse, Vyriausybė savivaldybės valdomose viešosiose įstaigose nustatinės centralizuotų funkcijų atlikimo tvarkas ir funkcijų paskirstymą tarp viešosios įstaigos vadovo ir centralizuotas funkcijas atliekančios įstaigos, nors sprendimus dėl funkcijų centralizavimo priiminės savivaldybių tarybos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad analogiška nuostata yra ir šiuo metu galiojančiam Viešųjų įstaigų įstatyme. Vidaus reikalų ministerija Įstatymu nesiūlo revizuoti centralizuoto vidaus administravimo funkcijų atlikimo tvarkos.</p>
	<p>38. Naujos redakcijos VII 24 straipsnio 3 dalyje yra nuostata, kad nepiniginis įnašas gali būti formuojamas tik pajamas galinčiu uždirbti turtu. Kas yra pajamas galintis uždirbti turtas nėra paaiškinta ir tai gali būti traktuojama skirtingai. Tokios skirtingai galimos traktuoti nuostatos teisės aktuose neatitinka teisėkūros principų, juolab, kad jos taikomos ne tik valstybės ar savivaldybės valdomoms, bet ir privačioms viešosioms įstaigoms.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgus į pastabą, susiaurinta Įstatymo 24 straipsnio 3 dalies nuostatos taikymo apimtis – ši nuostata bus taikoma tik viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusė balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Finansų ministerija pirminio derinimo metu pasiūlė, ar nevertėtų apriboti nepiniginio įnašo formavimą tik pajamas uždirbti leisiančiu turtu, kurios leis tą turtą atnaujinti ir užtikrinti įstaigos veiklos tęstinumą. Priešingu atveju užprogramuojama, kad įstaigos turtas sunaudojamas – nurašomas į sąnaudas, kurių nepadengia pajamos ir kaupiasi nuostolis. Pastebime, kad savininkų (dalininkų) nuosavybės dydis svarbus vertinant subjekto mokumą ir pastovus jos mažėjimas dėl netinkamai suformuoto kapitalo gali sudaryti klaidingą išpūdį apie netinkamą įstaigos valdymą. Pastebime, kad įstaigos finansavimas ne per dalininko kapitalo didinimą, o, pavyzdžiui, teikiant dotacijas, finansiniam rezultatui įtakos neturi.</p>
	<p>39. Naujos redakcijos VII 26 straipsnio 1 dalyje yra lygiateisiškumo neužtikrinanti diskriminacinė nuostata sudaranti sąlygas pertvarkyti į akcines bendroves tik valstybės ir savivaldybės valdomas viešąsias įstaigas ir uždraudžianti tokį pertvarkymą privačioms viešosioms įstaigoms. Atkreiptinas dėmesys, kad visuose kituose teisės aktuose greta akcinių bendrovių nurodomos ir uždarnosios akcinės bendrovės, nejungiant šių juridinių asmenų į vieną akcinės bendrovės sąvoką.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad šia nuostata siekiama, neišbalansuojant esamos teisinės sistemos, sudaryti platesnes galimybes viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė ir kurios neteikia viešųjų paslaugų ir (ar) neturi viešojo administravimo įgaliojimų, persitvarkyti į kitų juridinių formų juridinius asmenis.</p> <p>Pažymėtina, kad viešosios įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, savo veikloje turi daugiau apribojimų, todėl, atitinkamai, joms siekiama suteikti ir daugiau teisių.</p>
	<p>40. Apibendrinant, akivaizdu, kad naujos redakcijos VII parengtas nekompetentingai ir neatsižvelgiant į tai, kad valstybės ir savivaldybių valdomos viešosios įstaigos sudaro</p>	<p>Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir</p>

	<p>labai nereikšmingą dalį tarp visų šalyje įregistruotų viešųjų įstaigų, kurių absoliuti dauguma yra privačios. Pritarus tokiame pakeitimui privačios viešosios įstaigos turės vadovauti jų atžvilgiu labai neaiškiu įstatymu, kurio didelė dalis nuostatų joms bus neprivalomos, tačiau pasirinkti kas privaloma, o kas ne bus sudėtinga. Įstatymo rengėjai turėtų vadovautis Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir VII palikti tik tas nuostatas, kurios taikomos viešosioms įstaigoms kaip teisinei juridinio asmens formai, nepriklausomai nuo to kam priklauso viešosios įstaigos dalininko teisės ir nurodant, kad valstybės ir savivaldybių valdomos viešosios įstaigos papildomai privalo vadovautis Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje joms gali būti nustatyti kitokie reikalavimai. Atitinkamai turi būti atnaujintas nepateisinamai pasenęs ir nebeaktualus bei įstatymų nuostatų neatitinkantis Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“.</p>	<p>savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“, kuris įgyvendina Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnį, nėra tinkamas viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, valdysenai reglamentuoti. Mūsų nuomone, valdysenos klausimai yra įstatymo, o ne žemesnės teisinės galios teisės akto reguliavimo dalykas. Be to, valdysena negali būti pilnai tapatinama su turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimu, kuris, įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnį, yra reglamentuojamas minėtame Vyriausybės nutarime.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad visų juridinių asmenų, kuriuose dalyvauja valstybė ar savivaldybė, valdysena yra reglamentuojama įstatymuose, o ne žemesnės teisinės galios teisės aktuose. Priėmus Įstatymą, Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“ bus atnaujintas, siekiant užtikrinti jo ir Įstatymo dermę, jame ir toliau bus reglamentuojamas turtinių teisių įgyvendinimas, bet ne valdysena. Be to, tik įstatyme gali būti įtvirtinti valstybės ir savivaldybių dalyvavimo viešosiose įstaigose pagrindai (t. y. sąlygos, kurioms esant valstybė ar savivaldybė gali dalyvauti viešojoje įstaigoje).</p> <p>Nesutinkame su nuomone, kad Įstatymas bus nesuprantamas viešosioms įstaigoms, kuriose valstybė ir savivaldybė nedalyvauja – Įstatymo 1 straipsnyje yra aiškiai nurodyta, kurie Įstatymo straipsniai netaikomi viešosioms įstaigoms, kuriose valstybė ar savivaldybė nedalyvauja.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad ir šiuo metu galiojančiame Viešųjų įstaigų įstatyme yra nuostatų, kurios taikomos ne visoms viešosioms įstaigoms (pvz. 11¹ straipsnis). Tokių nuostatų yra ir, pvz., Akcinių bendrovių įstatyme (37¹ straipsnis).</p>
--	--	---

<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija, 2023-03-08 išvada Nr. 22-14563(3)</p>	<p>Nesutinkame su Aiškinamojo rašto 13 punkte teisės aktų projektų rengėjų pateikta pozicija, kad pokyčiai, susiję su stebėtojų tarybos biudžetinėse įstaigose sudarymu, galės būti įgyvendinami nedidinant biudžetinėms įstaigoms skirtų valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų. Biudžetinės įstaigos dažnu atveju susiduria su nepakankamu finansavimu, todėl lėšų poreikis stebėtojų tarybos narių atlygiui (jų gali būti iki 15) turės būti dengiamas papildomomis valstybės biudžeto lėšomis. Ta pati situacija ir su viešųjų įstaigų valdybos narių atlygiu – nors teisės aktų projektų rengėjai numato, kad pokyčiai, susiję su valdybos viešosiose įstaigose sudarymu, turės būti įgyvendinami juos diegiančių viešųjų įstaigų lėšomis ir tai turėtų sudaryti 1,1 proc. įstaigai skiriamo darbo užmokesčio fondo, didelė tikimybė, kad viešoji įstaiga, kurios savininkė arba dalininkė yra valstybė, šias išlaidas pateiks kaip papildomą valstybės biudžeto lėšų poreikį.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Aiškinamajame rašte papildyta (sukonkretinta) argumentacija dėl lėšų poreikio stebėtojų taryboms ir valdyboms steigti.</p>
<p>Teisingumo ministerija, 2023-03-08 išvada Nr. 22-14563(3)</p>	<p>Pagal siūlomas BĮ pakeitimo projekto 2 straipsnio 3 dalies nuostatas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas būtų taikomas asmenims, kurie į biudžetinės įstaigos vadovo pareigas bus priimti įsigaliojus šiam įstatymui. Aptariamose nuostatos suponuoja, kad būtų vertinami iki pakeitimų įsigaliojimo atsiradę juridiniai faktai (pvz. atitinkamas teisės pažeidimas, padarytas iki įstatymo įsigaliojimo). Pažymėtina, kad iki atsirandant tokiems juridiniams faktams asmuo, nesant nustatytų reikalavimų dėl nepriekaištingos reputacijos, negalėjo tinkamai įvertinti BĮ pakeitimo projektu numatomų pasekmių ir atsirandančių apribojimų (teisės dirbti biudžetinės įstaigos vadovu ribojimo). Atsižvelgiant į tai, kad taikant naująjį reguliavimą iki pakeitimų įsigaliojimo atsiradusiems juridiniams faktams būtų pažeidžiamas teisės normų atgalinio galiojimo negalimumo principas, todėl siūlomas reguliavimas (nukrypstantis nuo bendrųjų teisės principų) turi būti pagrįstas aiškiais ir svariais argumentais aiškinamajame rašte. Pastaba aktuali ir VĮ pakeitimo projektui.</p>	<p>Neatsižvelgta. Teisėtų lūkesčių apsaugos principas siejasi su visų valstybės institucijų pareiga laikytis priimtų įsipareigojimų. Šis principas taip pat reiškia įgytų teisių apsaugą, t. y. asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų <u>pagal galiojančius teisės aktus</u> įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos.</p> <p>Pažymėtina, kad pagal siūlomas BĮ ir VĮ pakeitimo projektų nuostatas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas būtų taikomas asmenims, kurie į įstaigos vadovų pareigas bus priimti įsigaliojus šiems įstatymams. Aptariamose nuostatos suponuoja, kad būtų vertinami ir iki pakeitimų įsigaliojimo atsiradę juridiniai faktai (pvz. atitinkamas nusikaltimas ar kitas teisės pažeidimas, padarytas iki įstatymo įsigaliojimo). Pažymėtina, kad nors iki atsirandant tokiems juridiniams faktams asmuo, nesant nustatytų reikalavimų dėl nepriekaištingos reputacijos, negalėjo tinkamai įvertinti BĮ ir VĮ pakeitimo projektu numatomų pasekmių ir atsirandančių apribojimų (teisės dirbti biudžetinės įstaigos vadovu ribojimo), tokie asmens lūkesčiai, kilę iš teisei priešingų veikų nėra saugomi (lot. ex injuria jus non oritur), todėl nėra teisiškai reikšmingi.</p>
